Należność pocztowa opłacona ryczałtem.

KURJER EKONOMICZNY & AKCYJNY

ROK VI. Nr. 1. Warszawa, 5 kwietnia 1931 r. Cena numeru poj. 70 gr. wychodzi w dn. 7 miesiąca

W NOWEJ ERZE

Witamy z uznaniem nowe prawo akcyjne, którego moc rozciągnie się w roku bieżącym na wszystkie towarzystwa akcyjne, widzimy w niem bowiem silnego sprzymierzeńca czynnika zaufania, coraz silniej w zagadnieniach finansowych dystansującego nawet czynnik bezpieczeństwa, podstawy, tak niejednokrotnie ignorowanej i lekceważonej, zdrowego rozwoju akcyjnych placówek gospodarczych.

Niesie ono uznanie gentelman'om, niejednokrotnie — w każdym calu, a bicz na „rycerzy przemysłu", jeśli ich gdziekolwiek jeszcze nie wytrzebiono.

Wsparte o zasadę słuszności i sprawiedliwości, zapewnia poszczególnym akcjonarjuszom jaknajdalej idącą ochronę ich praw, możność dochodzenia nietylko ich własnych, indywidualnie do nich należących praw, jakie im przysługują z mocy prawa lub statutu, lecz i występowania w obronie praw spółki, jako całości.

Na czoło wysuwają się trzy artykuły, art. 74, 76 i 155, — trzy reduty.

Art. 74. „Uchwała walnego zgromadzenia, powzięta wbrew prawu lub statutowi, może być zaskarżona w drodze skargi, wytoczonej przeciwko spółce o unieważnienie uchwały.

Prawo do wytoczenia skargi służy:

1) zarządowi spółki, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz poszczególnym ich członkom;

2) każdemu obecnemu na walnem zgromadzeniu akcjonarjuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokółowania sprzeciwu;

3) akcjonarjuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w zgromadzeniu;

4) innym akcjonarjuszom, którzy nie byli obecni na walnem zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania walnego zgromadzenia, lub też powzięcia uchwał w przedmiotach, nieobjętych porządkiem dziennym.

Skargę o unieważnienie należy wnieść w ciągu trzydziestu dni, a w przypadku, przewidzianym w punkcie czwartym, w ciągu roku od daty powzięcia uchwały.

Właściwy jest sąd okręgowy miejsca siedziby spółki, powołany do orzekania w sprawach handlowych".

Art. 76. „Uchwała walnego zgromadzenia, przeciwna dobrym obyczajom kupieckim, może być zaskarżona przez akcjonarjusza nawet w przypadku formalnej jej zgodności z postanowieniami prawa i statutu, jeżeli godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie akcjonarjusza.

Skarga taka ulega jednorocznemu przedawnieniu".

Art. 155. „Roszczenia o odszkodowanie służą spółce.

O ile spółka nie wytoczy skargi o odszkodowanie w ciągu roku od ujawnienia czynu, który spowodował szkodę, lub w ciągu roku od chwili wszczęcia postępowania karnego przeciw winnemu tego czynu, każdy akcjonarjusz lub posiadacz innych tytułów uczestnictwa w zyskach lub w rozdziale majątku spółki może wnieść skargę przeciw winnemu o zapłatę odszkodowania spółce.

Jeżeli jednak walne zgromadzenie akcjonarjuszów uchwali zaniechanie wytoczenia lub popierania skargi o odszkodowanie, skarga ta służy tylko temu akcjonarjuszowi lub posiadaczowi innych tytułów uczestnictwa w zyskach lub w rozdziale majątku spółki, który udowodni, że nie uczestniczył w tem walnem zgromadzeniu lub głosował przeciw uchwale".

W art. 74 zwraca uwagę użycie przez ustawodawcę ogólnego pojęcia „prawo". Wskazuje to na to, że nie miał on na myśli przepisy — prawa o spółkach akcyjnych, lecz prawa — w ogóle.

W oparciu o nie przysługuje poszczególnym akcjonarjuszom, oddzielnie lub łącznie, prawo domagania się postępowania, zgodnego z wymaganiami dobrej wiary i — obalania uchwał, powziętych drogą podstępu, lub nadużycia dobrej wiary, przyczem zachowanie przepisów formalnych, nie posiada znaczenia.

Art. 76 stanowi nową, samodzielną podstawę dochodzenia praw indywidualnych i interesu ogólnego.

Wysunięte w artykule tym pojęcie zgodności z dobrymi obyczajami kupieckimi nie jest pojęciem w treści, ani w zakresie, ustalonem.

Jeśli uchwała godzi w interesy spółki, lub ma na celu pokrzywdzenie akcjonarjusza, wypełnia się warunek zaskarżalności uchwały, a ocena — co jest sprzeczne z dobrymi obyczajami kupieckimi — jest częściowo rzeczą faktu, a częściowo swobodnego uznania Sądu.

Wymienione wyżej artykuły prawa o spółkach akcyjnych stawiają ochronę praw akcjonarjuszów małych — na mocnej podstawie.

W zakresie praw mniejszości — w ścisłem słowa znaczeniu — nowe prawo akcyjne wymaga, by mniejszość, chcąc z praw korzystać, reprezentowała 10—20% kapitału akcyjnego.

Mniejszości reprezentującej 10% kapitału akcyjnego przysługuje prawo:

1) żądania zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonarjuszów, jak również umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym,

2)sprawdzenia listy obecności przez wybraną w tym celu komisję, złożoną przynajmniej z trzech osób, a wśród nich reprezentanta wnioskodawców.

Gdyby zarząd spółki, w ciągu czternastu dni, od dnia otrzymania żądania akcjonarjuszów, nadzwyczajnego walnego zgromadzenia nie zwołał, Sąd rejestrowy, miejsca siedziby spółki, może po zawezwaniu zarządu upoważnić akcjonarjuszów tych do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, wyznaczając przewodniczącego tego zgromadzenia.

Mniejszości reprezentującej 20% kapitału akcyjnego przysługuje prawo:

1) żądania, by obok rady nadzorczej ustanowiono — komisję rewizyjną, lub obok komisji rewizyjnej — radę nadzorczą i uchwalenia odpowiedniej zmiany statutu, jeśli statut przewiduje jedną tylko z tych władz.

2) żądania, by wyboru rady nadzorczej dokonano na najbliższem walnem zgromadzeniu w drodze głosowania oddzielnemi grupami, nawet gdy statut przewiduje inny sposób powołania rady nadzorczej, chyba, że w skład jej wchodzi choćby jedna osoba, wyznaczona przez władzę państwową lub samorządową. Osoby, reprezentujące na walnem zgrom. taką cześć akcji, jaka przypada z podziału ogólnej ilości reprezentowanych akcji przez liczbę członków rady, mogą stworzyć oddzielną grupę, celem wyboru jednego członka rady, nie biorąc jednak już udziału w wyborze pozostałych członków. Poszczególne grupy mniejszości mogą łączyć się celem dokonania wspólnego wyboru. — W przypadku żądania wyborów oddzielnemi grupam mandaty wszystkich członków rady nadzorczej, niezależnie od czasu na jaki zostali wybrani, wygasają przedterminowo na tem zgromadzeniu, które ma dokonać wyboru grupami.

Mniejszości, reprezentującej na walnem zgromadzeniu 1/5 część głosów, przysługuje prawo żądania, by wybór komisji rewizyjnej odbył się grupami i prawo utworzenia grupy, celem wyboru jednego członka komisji.

Wymagana w poszczególnych wypadkach kwalifikowana większość, nadaje pewnej mniejszości możność przeciwdziałania.

Nie łudzimy się, że od osłoną art. 74, 76 i 155 nowego prawa akcyjnego, akcjonarjusze tych towarzystw akcyjnych, w których im prawom niebezpieczeństwo jakieś grozić może, śnić mogą spokojnie, wiemy bowiem, że prowadzenie akcji sądowej nie jest zbyt łatwe dla poszczególnych akcjonarjuszów.

Widnieją jednak z oddali wzory amerykańskich Voting i Investing - trustów.

Niech więc budzi się i wzrasta zaufanie.

Ted

PRZEMYSŁ JEDWABIU SZTUCZNEGO W POLSCE

Wysoce zajmujące i barwne są dzieje rozrostu tego tak młodego przemysłu, reprezentującego naturalną dziedzinę wytwórczości w Polsce, który zdobył sobie u nas — w walce — pierwszorzędne stanowisko gospodarczo zdrowego i krajowi potrzebnego przemysłu.

W okresie przedwojennym wytwarzano na ziemiach Polski jedwab sztuczny jedynie w uruchomionej w r. 1910 wytwórni w Tomaszowie Mazowieckim, wytwórnia bowiem w Sochaczewie nie wychodziła z okresu prób, a wytwórnia w Myszkowie nie rozpoczęła wogóle działalności.

Gdy po przerwie wojennej uruchomiono w r. 1920 ponownie wytwórnię w Tomaszowie Maz., rozpoczął się okres stopniowego, z czasem świetnego rozwoju przemysłu jedwabiu sztucznego w Polsce.

Na czele kroczy „Tomaszów". Rozszerza stale swą wytwórczość, w r. 1923 przechodzi, obok systemu kolodjonowego, do systemu wiskozowego. W r. 1928 uruchamia nowowybudowaną wytwórnię, o zdolności wytwórczej 10.000 kg. dziennie.

Wznawia swą działalność „Myszków", posługując się, począwszy od r. 1926 wyłącznie systemem wiskozowym.

Wznosi w r. 1927/8 swą wytwórnię „Chodaków".

Z niezwykłą szybkością wzrasta roczna wysokość wytwórczości sztucznego jedwabiu..

Z nikłych 12.200 kg w r. 1920 — sięga w r. 1921 — 57.000 kg., w r. 1922 — 220.000 kg., w r. 1923 — 400.000 kg., w r. 1924 — 468.000 — kg., w r. 1925 — 627.000 kg., w r. 1926 — 800.000 kg., w r. 1927 — 1.500.000 kg., w r. 1928 — 2.150.000 kg., a w r. 1929 — 2.730.000 kg.

Wytwórnie przędzy sztucznego jedwabiu kryją w pełni zapotrzebowanie przemysłu włókienniczego, przy wyrobie tkanin i wyrobów dzianych. Zdobywają i rynki zagraniczne, dzięki doskonałej jakości jedwabiu, uzyskanego metodą kolodjonową i doskonałej organizacji sprzedaży.

Na staranne opanowywanie rynków zagranicznych wpływają zbyt silne wahania konjunkturalne w Polsce, grożące, w razie braku wentyla bezpieczeństwa, jaki stanowią rynki zagraniczne, chwiejnością poziomu wytwórczości.

W żywiołowym pędzie wstrzymuje polski przemysł jedwabiu sztucznego niezwykle silna nadprodukcja zagranicą, sięgająca poczwórnej ilości wytwarzanego jedwabiu naturalnego.

Rok 1930 upływa na oczekiwaniu na wyjaśnienie się sytuacji, wytwórczość nieco się zmniejsza.

Wywiera równocześnie swój wpływ i kryzys gospodarczy.

Rok 1931 niesie, przy niezmienionych warunkach zbytu, a obniżeniu się poziomu cen, akcję przemysłu włókienniczego, akcję zaczepną, zmierzającą do obniżenia cła ochronnego o 50% i to w chwili, gdy olbrzymie ilości nadprodukcji zagranicą, przy równoczesnie wzrastającem niebezpieczeństwie rozwinięcia silnej akcji dumpingowej leningradzkiego przemysłu jedwabiu sztucznego, grożą zalewem rynku polskiego.

Akcja przemysłu włókienniczego, w uzasadnieniu swem niezwykle słaba, uwydatnia jedynie zdolność posuwania się po linji najmniejszego oporu, brak orjentowania się w wynikach.

Nie wierzymy w powodzenie tej akcji, lecz — łudzimy się, że wymiana zdań obejmie zastrzeżenia w zakresie propagandy zbytu.

Wysoka jakość przędzy i wytworzonych z nich tkanin jedwabnych, przewyższających, dzięki ostatnim zdobyczom techniki, jakościowo jedwab naturalny, znana jest jedynie nielicznym jednostkom, interesującym się przemysłem jedwabiu sztucznego.

Wypady sporadyczne, jakiemi nazwiemy reprezentacje na Targach, to znikoma część propagandy zbytu, jaka jest zadaniem nowoczesnych placówek przemysłowych.

W warunkach, jakie się obecnie wytworzyły, wśród piętrzących się trudności zbytu, zagadnienie rozwinięcia poważnej akcji propagandowej, posiadającej w jakości wytworów pierwszorzędne podstawy, wysuwa się na czoło.

W akcji tej oczekujemy udziału bezpośrednio i pośrednio zainteresowanych wytwórni sztucznego jedwabiu i w równej mierze zainteresowanego przemysłu włókienniczego.

W walce...

PROPAGANDA KONSUMCJI CUKRU

Jest to pierwsza w Polsce, na wielką miarę zakreślona propaganda.

Nie znaczy to, byśmy nie mieli imprez reklamowych, rozpozadządzających znaczniejszymi, niż propaganda cukrowa środkami. Posiłkowały się one jednak utartymi szematami reklamy handlowej.

Propaganda konsumcji cukru ukazała nam po raz pierwszy — łańcuch idealnie powiązanych ze sobą przyczynowo środków — etapy rozwijającej się akcji, narastające celowo.

Artykulik ten nie jest sprawozdawczym, nie wylicza wszystkiego, co propaganda cukru zrobiła, wykazać chce jedynie jej narastającą dynamikę.

A więc, przedewszystkiem — atak na ośrodki mózgowe: na młodzież i inteligencję wiejską. Wielka akcja w harcerstwie, w wyniku której szereg drużyn podejmuje pracę uświadamiającą na wsi, niesłychanie pomysłową, obfitującą w pełne świeżości pomysły reklamowe, akcja w pośród nauczycielstwa szkół powszechnych (np. konkurs na pogadankę o cukrze był obesłany 427 pracami, i t. d.), akcja na terenie związków sportowych, która wywołała istną „psychozę cukrową", akcja w związku pracowników administracji gminnej, wyrażająca się w setkach odpowiedzi i t. d.

Te akcje społeczne mają swoje logiczne stopniowanie — gdy kończy się jeden etap — zaczyna się drugi — np. gdy skończył się etap pisania przez nauczycielstwo pogadanek — zaczyna się konkurs na ćwiczenia o cukrze pośród dwuch miljonów dzieci szkół powszechnych i t. d.

Równorzędnie z tą robotą przez organizacje społeczne — idzie akcja pomocnicza na wszystkich frontach: prasa, broszury, szyldy, plakaty, kino.

Ta akcja ma również etapy.

Pierwszy — uświadamiający: cukier za 1 zł. daje tyle sił, co... i t. d., więc jest odżywką, a nie przyprawą; dziesiątki dowodów; apele do matek, do sportowców, do robotników, do gospodyń.

Drugi etap — hasłowy:: świetny slogan: „cukier krzepi". Dwa słowa po 6 liter.

Słowo „krzepi", nieco dzikie i niezwyczajne, przywiera do cukru jako jego właściwość.

Trzeci etap — praktyczny, w zapoczątkowaniu. Nowe hasło: „szczypta soli — szczypta cukru".

To znaczy: używajcie cukru do jarzyn, do mięsa, do kasz. Szczypta jego tak udelikaca, tak jest potrzebna, jak szczypta soli.

Propagandę konsumcji cukru zaczęto przed niespełna rokiem, a przecież opinja została przeorana. Dowód: na wezwanie do zgłaszania hasła reklamowego na cukier — napłynęły projekty od 37.000 osób. Dowód: 1.500 osób zgłosiło zgórą 40.000 miejsc afiszowania.

Mając za sobą tak przygotowany grunt opinji — mogła propaganda cukru ważyć się na dalszy krok: rozlepić w ciągu jednego miesiąca marca 417.000 (sic!) plakatów po całej Polsce przez czynniki rządowe, nauczycielskie, samorządowe, organizacje społeczne i niezliczonych swych przyjaciół.

Rezultat?

Oto, gdy przeciętny spadek konsumcji wynosi 20%, konsumcja cukru zwiększyła się o 1,5% za pierwsze pięć miesięcy bieżącego roku kampanijnego.

Morał: reklama jest nietylko pośrednikiem, ale wytwórcą nowych wartości ekonomicznych. Zwiększa bogactwo narodowe. Ale reklama umiejętna. Trzeba o tem wiedzieć i pamiętać.

„MODRZEJÓW"

Twardym orzechem do zgryzienia jest dla władz T-wa sprawa wypłaty zaległej 4½% dywidendy za okres 1927 r., w ogólnej sumie — 600.000 zł.

Gdy w dniu 1 marca b. r., miast komunikatu o wypłacie dywidendy pojawiło się zawiadomienie, że „w związku z ogólną sytuacją gospodarczą w kraju, a co zatem idzie znacznem skurczeniem się obrotów Spółki od daty ostatniego Walnego Zgrom. i niemożnością w tych warunkach zmniejszania środków obrotowych przedsiębiorstwa, termin wypłaty zaległej dywidendy zostanie ustalony w czasie późniejszym" — wśród pewnego "dłamu akcjonarjuszów „Modrzejowa" — zawrzało...

Przez łamy kilku pism przebiegły ataki, skierowane w pierwszym rzędzie przeciw... p. H. Gliwicowi, który **w charakterze przewodniczącego obradom** ostatniego Waln. Zgrom., zawiadomił zebranych o decyzji władz T-wa wypłacenia dywidendy z dniem 1 marca b. r.

Jeśli z **gąbki** ataków tych wyciśniemy wodę, bo krzemienia w nich niema, brak nam przedmiotu do krytycznego omówienia.

Gdy spokojnie i rzeczowo ujmiemy sprawę „Modrzejowa", na tle położenia gospodarczego i finansowego kraju, przy uwzględnieniu stanu **wypłacalności** odbiorców, w oddali widząc dymiące kominy hut Górnego Śląska, wyposażonych w ostatnie zdobycze techniki i **bogate inwestycje**, nie ulegniemy wirowi sensacji.

„Modrzejów" i jego dzieje — od zarania znamy dobrze.

Na działalność byłych i obecnych władz T-wa nie patrzymy, wierni zasadzie, bezkrytycznie.

Gdy spokojnie i rzeczowo rozważamy dolę „Modrzejowa", przypomina nam się **treść** przysłowia: „nec Hercules...".

Gdyby władze „Modrzejowa" były w stanie wypłacić dywidendę, to nie wątpimy, że wypłata dywidendy byłaby już faktem dokonanym.

PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERJI I ZAKŁADY MECHANICZNE URSUS S. A.

WARSZAWA, UL. KRÓLEWSKA 18. TELEF. 548-10

ZAKRES PRODUKCJI

Zaliezone do jednych z większych przedsiębiorstw przemysłowych w Polsce pod względem obszaru, ilości zatrudnionych robotników i zainwestowanego kapitału, Państwowe Zakłady Inżynierji i Zakłady Mechaniczne Ursus S. A. obejmują w dobie obecnej następujące fabryki:

Państwową Wytwórnią Samochodów,
Państwową Wytwórnię Saperską,
Państwową Stocznię w Modlinie,
Państwowe Tartaki w Modlinie i Osowcu,
Fabrykę Samochodów Ursus,
Fabrykę Silników Ropowych Diesel-Ursus,
Fabrykę Odlewów i Armatur Ursus.

Już sama ilość fabryk, wchodzących w skład P. Z. Inż.-Ursus

Samochód C. W. S.

wskazuje na wielkie możliwości fabrykacyjne zakładów, a uogólniając zakres produkcji musimy wysunąć ważniejsze gałęzie tych wyrobów, jak: samochody osobowe, sanitarne, półciężarowe, C. W. S.

Samochody C. W. S., wykonane całkowicie w Wytwórni Samochodowej, posiadają silniki konstrukcji polskiej, i po długim okresie prób i doskonaleń zajmują zaszczytne miejsce w polskim przemyśle samochodowym, jako auta przystosowane do trudnych warunków drogowych naszego kraju, jak również wyróżniające się luksusowem wykończeniem, celową i precyzyjną konstrukcją oraz ogromną wytrzymałością. Zalety samo-

Wóz strażacki „Ursus".

chodów C. W. S. specjalnie zostały ocenione przez Polski Czerwony Krzyż, posiłkujący się właśnie w swych kolumnach samochodów sanitarnych wyłącznie tymi samochodami, zapewniającymi najwygodniejszy i najszybszy transport chorych.

Następnie dział samochodowy obejmuje fabrykację samochodów ciężarowych Ursus, obecnie coraz bardziej się rozpowszechniających i zyskujących — dzięki swym zaletom — coraz większe rzesze odbiorców. Samochody Ursus wyrabiane są w trzech typach. Zawdzięczając nowoczesnej organizacji pracy i nader starannemu wykonaniu, samochody Ursus stanowią już pierwszorzędny samochód, godnie współzawodniczący z tego rodzaju wyrobami zagranicznemi tej kategorji, pierwszorzędnych marek i jakości.

Konieczność dalszej rozbudowy polskiego przemysłu samochodowego spowodowała zawarcie umowy licencyjnej ze Szwajcarskiem Tow. Akc. „Saurer", dysponującem ogromnemi doświadczeniami technicznemi i którego samochody ciężarowe z silnikami ropowymi typu Diesel uznane są przez cały świat fachowy za bezkonkurencyjne. Obecnie zapoczątkowana produkcja samochodów ciężarowych typu „Saurer" zapełni lukę w polskim przemyśle samochodowym, dostarczając samochodów ciężarowych od 3, ½ do 7 tonn z silnikami ropowymi.

Musimy zaznaczyć, że gdy w obecnej chwili, wobec wyczerpywania się produkcji benzyny w Polsce i propagowania mieszanki — spirytusowo-benzynowej, to zastosowanie silników ropowych w komunikacji samochodowej zmniejszy wydatnie przewidywany import benzyny zagranicznej, a zastosowanie ropy do silników pozwoli z drugiej strony na obniżenie kosztów eksploatacji samochodu, które to obniżenie przy odpowiedniej organizacji osiągnąć może do 70%.

Trzeba znaleźć zrozumienie dla tej trudnej pracy w rozbudowie przemysłu samochodowego w Polsce, opartego wyłącznie na całkowitej fabrykacji z surowców krajowych, a wszak inny przemysł nie wymaga tak kolosalnych kapitałów inwestycyjnych, jak przemysł samochodowy, do rozwoju którego usilnie dążą Państwowe Zakłady Inżynierji.

Niezależnie od samochodów P. Z. Inż. rozpoczęły produkcję motocykli, dając pierwszy model 1000 cm³ C. W. S. z przyczepką. Model ten ruguje z powodzeniem motocykle zagraniczne i nadaje się specjalnie dla celów turystycznych, przewozu poczty i t. p. Obok silnego motocykla C. W. S. jest w opracowaniu motocykl sportowy, dostępny dla szerszego ogółu.

Równocześnie zaznaczyć należy, że obok silników samochodowych i motocyklowych wytwarzają P. Z. Inż. silniki, przystosowane do celów oświetleniowych — więc agregaty oświetleniowe (prądnica elektryczna, silnik benzynowy), dostarczając odpowiednio przestudjowanych zespołów do celów lotnictwa, wojska i przemysłu.

W dziale silników ropowych, przodującą fabryką w Polsce są Zakłady „Ursus". produkujące od szeregu lat doskonałe silniki ropowe Diesel od 4 do 500 KM, przeznaczone dla elektrowni, fabryk, młynów, tartaków i t. p.

Dział odlewów i armatur wyróżnia się bogactwem typów i precyzyjnem wykonaniem.

Należy podkreślić, że Zakłady Mechaniczne Ursus nie poprzestają na produkcji, opartej wyłącznie na typach ustalonych. W dobie uprzemysławiania dziedzin naszego życia gospodarczego, opracowują one coraz to nowe i coraz bardziej doskonałe typy silników przenośnych dla rolnictwa, oraz agregaty elektryczno-oświetleniowe. Drobnym gospodarstwom, warsztatom, fabryczkom i mniejszym zakładom przemysłowym silniki 4 KM „Mocarz" oddają wielkie usługi.

Z dalszego zakresu produkcji wysunąć trzeba łodzie motorowe, barki, kutry morskie, promy, pogłębiarki, holowniki i t.p. Położona na środkowej Wiśle Stocznia Modlińska zapełnia wielką lukę w dziedzinie przemysłu komunikacji rzecznej, budując potrzebny tabor, a rozporządzając doskonałym aparatem technicznym i wybitnymi fachowcami w budowie statków rzecznych, może wytwarzać i już wytwarza mniejsze objekty morskie, przeznaczone do żeglugi przybrzeżnej. Rewelacją sezonu wodnego i sportowego są ślizgowce, osiągające szybkość do 75 klm. na godz.

Wytwórnia saperska — obejmująca fabrykację mostów żelaznych, drewnianych, kafarów, wind do budowy mostów i zabijania pali, pontonów — posiada specjalny dział baraków składanych, przenośnych, przeznaczonych miejscowościom, dotkniętym katastrofami żywiołowemi i dających się ustawić i rozebrać w niecałą godzinę. Pozatem drezyny kolejowe, wozy i wózki różnych typów, szafy żelazne, naprawy kolejek wązkotorowych — są to ogólnie ujęte możliwości produkcji Państwowej Wytwórni Saperskiej.

Bardzo bogaty własny dział drzewny z dwoma tartakami w Modlinie i Osowcu umożliwia P. Z. Inż. Ursus korzystanie z własnych surowców drzewnych. Nowocześnie zbudowana fabryka karoserji, wchodząca w skład Wytwórni Samochodowej, jest przystosowana do wykonania od najbardziej prostych do luksusowych karoserji samochodowych i autobusowych.

Mając tak różnorodny i bogaty zakres produkcji P. Z. Inż. Ursus są placówką, której istnienie uwarunkowane jest również potrzebami wojska, więc i w tym dziale wymienić musimy fabrykację czołgów, samochodów pancernych, traktorów, oraz licznych objektów dla potrzeb obrony państwa. Manewry doroczne, w których sprzęt wojskowy produkcji Państw. Zakł.

„Pod maską" C. W. S.

Inż. jest stale używany, daje bogate doświadczenie i umożliwia ustawiczne doskonalenie tych wyrobów, stawiając je na poziomie wyrobów zagranicznych, a w wielu wypadkach prześcigając te wyroby swą precyzją i solidnością wykonania.

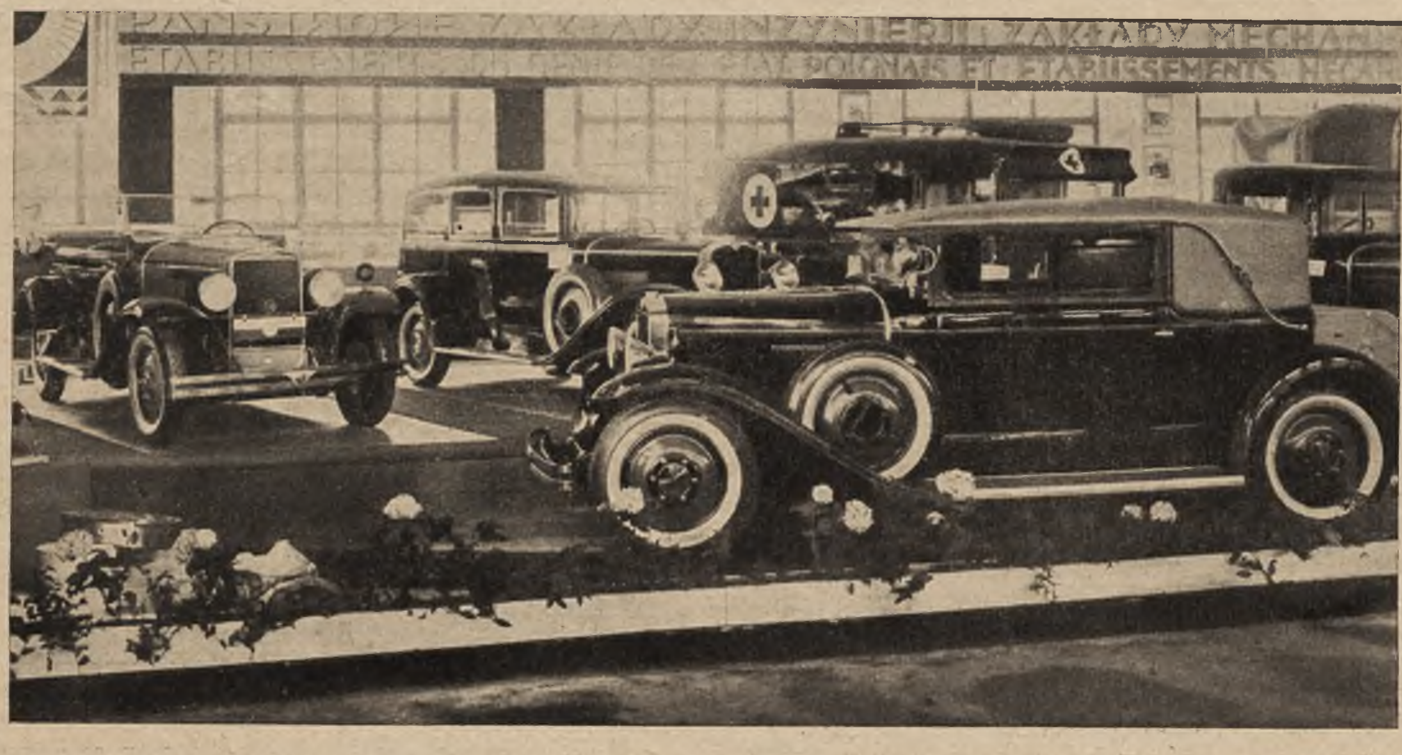
W uznaniu za owocną pracę, za dokładność i pierwszorzędną jakość wyrobów P. Z. Inż. i Zakładów Mechanicznych Ursus S. A. nagrodzone zostały wieloma odznaczeniami i nagrodami, z których obok nagród Grand Prix i Wielkich Złotych Medali są dyplomy i odznaczenia, nadane przez Ministerstwo oraz nagrody sportowe, za uzyskane wyniki na rajdach i zjazdach, w których np. samochody C. W. S. — obok znanych samochodów fabryk zagranicznych — zdobyły zaszczytne wyróżnienia, a między innemi w ostatnim zjeździe gwiaździstym do Wilna w 1930

Podwozie „Ursus".

roku samochód ciężarowy Ursus zdobywa 2-gie miejsce i srebrną plakietę, bijąc samochody osobowe.

Można więc mieć nadzieję, że gdy hasło „swój do swego i po swoje" stanie się zasadą i zaczniemy unikać obcych wyrobów, polski przemysł samochodowy, tak chlubnie zapoczątkowany przez Państwowe Zakłady Inżynierji i Zakłady Mechaniczne „Ursus" S. A., znajdzie poparcie wśród całego społeczeństwa, rozumiejącego doskonale, jaką ciernistą drogą tylu trudów i wysiłków Polska dochodzi do produkcji pierwszych nowoczesnych polskich samochodów i maszyn

Stoisko Państwowych Zakładów Inżynierji — Ursus na Między-narodowej Wystawie Komunikacji i Turystyki w Poznaniu.

ZAKŁ. PRZEM. KAROL MACHLEJD W WARSZAWIE, S. A.

Pod wpływem ogólnego kryzysu, okres spraw. 1929 r. był dla T-wa niepomyślny, bilans roczny zamknięto niedoborem.

Wobec coraz bardziej zaostrzającego się kryzysu T-wo postanowiło przeprowadzić gruntowną reorganizację swej wytwórni cukrów i czekolady, oraz przystąpić do upłynnienia własnych kapitałów, tkwiących w nieruchomościach.

Pierwszym krokiem w tym kierunku była sprzedaż 2.100 m² placu wraz z 18.000 m³ starych zabudowań pobrowarnianych. — Spółce z ogr. odp. „Nasze mieszkanie", która przeprowadza przebudowę i nadbudowę tych zabudowań dla celów mieszkalnych, zamierzając osiągnąć z nich 245 pomieszczeń mieszkalnych.

W dalszym ciągu projektowane jest przeniesienie wytwórni, z obecnej nieruchomości, nieprzystosowanej do celów wytwórczości czekolady i cukrów, drogą fuzji z istniejącą już wytwórnią, względnie samodzielnie, do odpowiedniego, znacznie mniejszego objektu, najprawdopodobniej na krańcach miasta.

Realizacja tego projektu dość już bliska, pozwoli na przeprowadzenie parcelacji ogromnej nieruchomości i sprzedaż poszczególnych parceli na cele mieszkalne.

Plan parcelacyjny, obejmujący 10.867 m², przedstawiono już Magistratowi do zatwierdzenia.

Wpływy z pozbycia się nierentujących się odpowiednio nieruchomości zasilą poważnie zasoby finansowe T-wa i zmniejszą poważnie tak zazwyczaj znaczną pozycję odsetek i prowizji od uzyskanych kredytów.

„ĆMIELÓW" S. A.

Wprawdzie przemysł ceramiczny, głównie w dziale porcelany, nie odczuwa kryzysu tak, jak inne gałęzie przemysłowe, jednak siły jego osłabia zacięta walka z przemysłem zagranicznym, prącym, pod wpływem zwyżki ceł w Stanach Zjednoczonych A. P. i w Anglji, na tereny zbytu, słabo u nas chronione wysokością stawek celnych, zbyt małych.

Jeśli w walce tej, a uwzględnić musimy jeszcze wysokie ceny węgla i koszty jego dowozu, stanowiące 34—35% kosztów wytwórczości, utrzymał „Ćmielów" w roku ubiegłym wytwórczość Chodzieży i Ćmielowa na poziomie 40—45% pełnej zdolności wytwórczej, a w ciężkich warunkach zbytu osiągnął ze sprzedaży swych wyrobów 4.025.000 zł., dzięki czemu pokrył i amortyzację roczną swych wytwórni, to uznać musimy to już za sukces.

Nie możemy oprzeć się wrażeniu, że okres odgrywania przez przemysł ceramiczny, w dziale porcelanowym, roli kopciuszka, którego interesy zawsze inne gałęzie życia gospodarczego na szary koniec spychają, ulec winien korzystnej zmianie.

Przemawia za tem nietylko zbędność wyrzucania rocznie dwunastu miljonów zł. za przywóz porcelany z zagranicy, lecz i wzgląd na konieczność rekompensaty za ofiary, które ponosił dotąd przemysł porcelanowy na rzecz innych gałęzi życia gospodarczego.

BANK TOWARZYSTW SPÓŁDZ. S. A.

W rocznem sprawozdaniu władz Banku za okres 1930 r. zainteresowanie budzą wzmianki:

„W ciągu okresu obrachunkowego utrzymały swój stan posiadania lub zdobyły nieco wkładów te tylko instytucje, które miały dostęp do źródeł zagranicznych, czy to do banków, z któremi posiadały łączność organiczną, czy też do takiego środowiska, które zdobywało zasiłki pieniężne od naszej emigracji zarobkowej.

A ponieważ nasz Bank opiera dopływ swoich środków obrotowych jedynie na kapitałach krajowych, nie dziw przeto, że pod względem wkładów rok sprawozdawczy, obok roku 1925-go, musimy zaliczyć do najcięższych od czasu wprowadzenia waluty złotowej.

Ubytek wkładów zaczął się już w sierpniu, zaznaczył się bardzo dotkliwie we wrześniu i październiku, a w końcu roku wyniósł 5½ milj., tak iż ogólna suma wkładów doszła w końcu grudnia do poziomu niższego niż ten, na którym stała na początku roku".

Przyznamy się szczerze, że **polityki władz Banku,** „opierających dopływ środków obrotowych Banku **jedynie** na kapitałach krajowych" — nie rozumiemy...

Widzimy natomiast na rachunku strat i zysków, po stronie „Ma" — w pozycji **procenty pobrane:** a) z rachunków bieżących i pożyczek terminowych — 427.986 zł., a dalej w pozycji **prowizje pobrane:** a) z rachunków bieżących — 313.582 zł.!

Czy te prowizje nie są zbyt wysokie?

TOMASZOWSKA FABR. SZTUCZN. JEDWABIU S. A.

W dniu 31 marca b. r. odbyło się w siedzibie T-wa w Warszawie doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, na którem dyrektor zarz. p. inż. F. Wiślicki przedstawił zebranym rozwój agend T-wa w ubiegłym okresie sprawozdawczym 1930 r.

W okresie tym ciężki kryzys, jaki dotknął przemysł włókienniczy, odbił się też względnie niepomyślnie na wysokości wytwórczości i wynikach finansowych roku sprawozdawczego.

Wysokość wyznaczonej dywidendy — 7½%, w roku poprzednim — 10%, jest wyrazem zmniejszenia się czystego zysku.

W zakresie wytwórczości T-wa nastąpiła pewna zmiana. Zawieszono na razie pracę działu przędzy kolodjonowej.

W związku z tem, a również ze względu na całokształt interesów T-wa, postanowiono zmniejszyć kapitał akcyjny o zł. 3.900.000, drogą skupu akcji, w podanej wyżej sumie nominalnej.

W składzie władz T-wa zmiany nie nastąpiły.

PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE S. A.

W dniu 5 stycznia b. r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów, oraz posiedzenie Rady Nadzorczej „Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce", S. A., na zasadzie nowego statutu, przystosowanego do obecnie obowiązującego prawa akcyjnego.

Władze Spółki ukonstytuowały się w sposób następujący:

Rada: Prezes — p. Aleksander hr. Skrzyński, Wiceprezes — p. Piotr Drzewiecki, Członkowie Rady: pp.: H. Aschkenazy, J. Bauerertz, H. Gliwic, A. Goldklang, Wł. hr. Jezierski, A. Lewalski, M. Loeser, H. Lochner, M. Post i O. Pollack;

Zarząd: pp.: L. Wellisz i E. Prossy.

Komisja Rewizyjna: pp.: W. Jacobson, Dr. K. Laschtowiczka, F. Medek, Dr. St. Karp - Rottermund i Dr. J. Senkowski.

TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU, S. A.

Wobec umieszczenia w prasie informacji o dochodzeniu wdrożonem w sprawie jakoby nielegalnej sprzedaży materjału kolejowego na stacji Tomaszów dla Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, Zarząd tej Instytucji, mający siedzibę w Warszawie, prosi nas o zaznaczenie, że natychmiast po otrzymaniu odnośnych wiadomości w związku z artykułami w prasie zażądał od Dyrekcji Fabryki w Tomaszowie przedstawienia jaknajdokładniejszego raportu i wyjaśnień.

Mając przedewszystkiem na uwadze w chwili obecnej zapewnienie czynnikom miarodajnym możności jaknajdokładniejszego wyjaśnienia sprawy, Zarząd ze swej strony i w porozumieniu z czynnikami urzędowymi, oraz Dyrekcją Fabryki w Tomaszowie, podejmie jaknajspieszniej wszelkie kroki dla ustalenia istotnego stanu rzeczy.

Zarząd zaznacza, że złośliwa kampanja przeciw Tomaszowskiej Fabryce Sztucznego Jedwabiu prowadzona jest przez nieprzebierających w środkach wydalonych dla różnych powodów b. pracowników fabryki. Potwierdza to wytoczenie równoczesne innego zarzutu, a mianowicie używania spirytusu technicznego do celów ubocznych, który to zarzut okazał się po natychmiastowem zbadaniu bezpodstawnym.

BANK DYSKONTOWY WARSZAWSKI

W okresie sprawozdawczym 1930 r. wzrosły obroty Banku, mimo osłabienia tętna życia gospodarczego kraju, dość znacznie.

Wpływy dodatnie wzrostu obrotów podcięła jednak silnie konieczność znacznego powiększenia pogotowia gotówkowego, zmniejszającego dochodowość Banku, którą i tak już osłabiało wyczerpanie sfer gospodarczych i pogorszenie się wypłacalności.

Świadczenia podatkowe wzrosły do 1.428.024, a świadczenia socjalne do 359.100 zł.

W tych warunkach czysty zysk zmniejszył. się, w porównaniu z okresem poprzednim, do 1.358.837 zł.

Wyznaczono 10% dywidendę.

W skład Rady Banku wchodzą pp.: Adam hr. Tarnowski, prezes, Fr. Ehrenfest, Maurycy Hertz, Paweł bar. Kornfeld, Zygm. Loewy, Dr. Stan. hr. Mycielski, Oskar Pollak, Kaz. Poznański, inż. Stefan Przanowski, Roman hr. Rzyszczewski, Dr. Juljusz Twardowski i Jan Weinman.

S. A. WIELKICH PIECÓW I Z. OSTROWIECKICH

Pod znakiem nowego statutu T-wa, ogłoszonego na łamach „Monitora Polskiego" z dnia 4 lutego b. r. przeprowadzono na ostatniem Nadzw. Walnem Zgrom. akcjonarjuszów wybory nowych władz T-wa.

W skład Rady Nadzorczej wchodzą pp.: Karol Wilhelm Scheibler, Stanisław ks. Lubomirski, Henryk Rupe, Louis Frere, Antoni Wieniawski, Ferdinand Germanès, Kazimierz Chrzanowski, Fernand du Roy de Blicquy, Leopold Hoogvelst i Edouard Neusester.

Zarząd stanowią pp.: Andrzej Wierzbicki, Tadeusz Karszo-Siedlewski, Andrzej Zalewski i Wacław Dąbrowski.

MIRKOWSKA FABRYKA PAPIERU, S. A.

W półrocznym okresie sprawozdawczym, obejmującym drugie półrocze 1930 r., rozwój agend T-wa był odbiciem przewidywań, jakim dawano wyraz na dorocznem Walnem Zgromadzeniu.

Wpływ pogłębiającego się kryzysu gospodarczego przebijał się w dalszem zmniejszaniu się zbytu, potęgowanem taktyką hurtowników, redukujących swoje zapasy do minimum, w obawie, z jednej strony, przed zbytniem angażowaniem się w obliga u klijentów, a z drugiej strony, przed zniżką cen papieru na rynku, wywoływaną głównie konkurencją firm zagranicznych i wzajemną wytwórni krajowych.

Wysiłki, by stworzyć wspólną mocną organizację sprzedażną, któraby unormowała ceny i warunki płatności nie dały oczekiwanych wyników.

Nie mogąc znaleźć dostatecznego zbytu na rynku wewnętrznym, zwróciło T-wo jeszcze większą uwagę na możliwości eksportowe, zdobywając w plonie żmudnych i długotrwałych usiłowań szereg nowych rynków zbytu jednego z działów wytwórczości T-wa — bibułek papierosowych.

W zakresie inwestycyjnym poczyniono, idąc po linji stałego modernizowania wytwórni, szereg poważnych inwestycyj, zmierzających do usprawnienia wytwórczości i do zmniejszenia kosztów robocizny.

Czysty zysk wyniósł, po odpisaniu 390.380 zł. na amortyzację nieruchomości i urządzeń technicznych, zł. 561.298.

Dywidendę wyznaczono w wysokości 10% w stosunku rocznym, jak poprzednio. Wobec tego, że ubiegły, pięćdziesiąty siódmy okres sprawozdawczy, obejmuje tylko pół roku, otrzymują akcjonarjusze T-wa zł. 7.50 od każdej akcji, wartości nominalnej 150 zł.

Wypłatę dywidendy już rozpoczęto.

W skład Rady T-wa wchodzą pp.: Louis Frère, prezes, Janusz Regulski, wiceprezes, Edward Natanson, Fernand du Roy de Blicquy, Witold Szebeko i Jan Wyganowski.

Zarząd stanowią pp.: Wiktor Opęchowski, Al. Wysokiński i Jan Kocięcki.

„H. CEGIELSKI", S. A.

Akcjonarjusze uprzywilejowani serji „B" wyrazili, z własnej inicjatywy, w niezwykły sposób zaufanie do polityki gospodarczej i dywidendowej władz Twa, oto wystąpili, przy uchwalaniu treści nowego statutu, z wnioskiem, by znieść przywilej 6% dywidendy akcji serji „B" przed innemi akcjami, a to celem podniesienia warunków rentowności akcyj zwyczajnych.

Inicjatywa godna uznania.

S. A. „NORBLIN, BRACIA BUCH I T. WERNER"

W wysoce niepomyślnych warunkach konjunktury przemysłowej, przy wzmagającej się z dnia na dzień ciasnocie gotówkowej, przy zwolnieniu tempa interesów, przy coraz słabszym pulsie życia handlowego w kraju, przebiegł okres 1929/30 r. działalności Twa.

Już końcem poprzedniego okresu odczuwano załamanie się życia przemysłowego, lecz było to jeszcze załamanie się łagodne. Stopniowo, od września 1929 r., a więc na początku ubiegłego okresu, krzywa załamania konjunktury przemysłowej zaczęła coraz raptowniej biec w dół, a jej punkt kulminacyjny najniższy nie jest jeszcze uchwytny.

Niekorzystne warunki ogólne zaostrzał raptowny i stały spadek cen miedzi. Miedź w obrocie Twa stanowi około 60%, niebezpieczne są więc wszelkie większe wahania cen miedzi, a wręcz szkodliwe wahania in minus, gdyż cena zakupu surowca siłą rzeczy podcina wartość ceny sprzedaży.

Niepomyślnym również warunkiem pracy T-wa było i to, że całkowite wykończenie i uruchomienie nowej rafinerji i dużej walcowni blach paleniskowych w Głownie zbiegło się z okresem wciąż pogłębiającego się kryzysu przemysłowego i okresem depresji finansowej.

Odbiorcy ograniczali swe zamówienia do minimum, wstrzymywali je w oczekiwaniu na dalszy spadek cen miedzi, by osiągnąć najkorzystniejsze ceny zakupu; naruszało to planowość i ciągłość wykonywania prac, a równocześnie zwiększało własne koszty wytwórczości.

Równocześnie znaczne zmniejszenie popytu na wyroby miedziane, przy wielkiej podaży w niektórych gatunkach przetworów, częstokroć doprowadzało do tego, że zanikał normalny stosunek kalkulacyjny między ceną własną, a ceną zbytu, że nawet wprost za cenę surowca zbywano np. drut miedziany.

W wyniku ogólnym zmniejszyły się obroty Twa, w porównaniu z okresem poprzednim, o 20%.

Czysty zysk za okres 1929/30 r. wyniósł 787.881 złotych.

Mocą uchwały dorocznego Waln. Zgrom. akcjonarjuszów Twa lwią część czystego zysku — 780.924 zł. przelano na kapitał amortyzacyjny, przeprowadzając pełną, statutem wymaganą amortyzację roczną zabudowań, ruchomości, maszyn i urządzeń technicznych.

Radę Twa, w wyniku wyborów jednogłośnych stanowią pp.: Mieczysław Hofman, Stanisław Janicki, Mieczysław Meisner, Mieczysław Porowski, Władysław Pfeiffer, Stefan Przanowski, Kazimierz Szwede i Wacław Werner.

W okresie bieżącym wytwórnie Twa zastosowały się już do narzuconego im zmniejszonego ruchu.

Przewidywany obrót dosięgnie 18 miljonów zł.

TOW. AKC. „ZAWIERCIE"

W dniu 21 marca b. r. nabrał mocy prawnej zawarty w dniu 14 stycznia b. r. między Towarzystwem, a jego wierzycielami, z okresu przed ogłoszeniem nadzoru sądowego, reprezentującemi wierzytelności w sumie ca 16 miljonów zł.

Wierzyciele Twa otrrzymać mają 40% swych należności, bez odsetek od dnia 14 kwietnia ub. r., a to w ośmiu ratach, po 10% w kwietniu, w sierpniu, listopadzie b. r. i w marcu 1932 r., a po 15% w czerwcu, wrześniu, grudniu 1932 i w marcu 1933 r.

W dziewięciomiesięcznym okresie nadzoru sądowego, należącego obecnie już do przeszłości, agendy Twa, mimo niepomyślnego ogólnie położenia przemysłu włókienniczego, rozwijały się dobrze, dzięki możności układu i realizacji planu pracy, a równocześnie dzięki specjalnym warunkom, jakie wniósł nadzór sądowy.

W odsiewie ogólnego zbytu w sumie ca 19 miljonów zł. uzyskano, po raz pierwszy od długiego okresu czasu, czysty zysk w wysokości 1,600.000 zł.

Reprezentanci nadzoru sądowego stwierdzili, że przedsiębiorstwo Twa jest niewątpliwie żywotne i da wyniki dodatnie w kilku, zbliżonych do norm miesiącach.

W chwili bieżącej wytwórczość przędzalni i tkalni „Zawiercia", przy czterech dniach pracy, na dwie zmiany, a przy załodze w liczbie około 3.400 robotników, utrzymuje się na zdobytym w ubiegłym okresie poziomie.

ATAK ANGIELSKI NA „PRUSZKÓW"

W roku 1919 ,dzięki inicjatywie grona dzielnych jednostek, przechodzi „Elektrownia Okr. w Pruszkowie", drogą wykupu, z rąk niemieckich w ręce polskie.

Akcjonarjusze polscy zabierają się z zapałem do akcji inwestycyjnej, dążąc do wzmocnienia swej placówki i zapewnienia przedmieściom Warszawy dostatecznej ilości energji elektrycznej. W następnym już roku budowa elektrowni, według pierwotnych planów, jest już wykończona, a jej moc zwiększona w dwójnasób.

Przez pięć lat płyną na inwestycje poważne, wyłącznie polskie kapitały.

I dopiero w r. 1924, gdy kredyty długoterminowe na rynku wewnętrznym nikną, a dobro „Pruszkowa" wymaga dalszych, znacznych inwestycji, rozpoczyna się przypływ kapitałów angielskich, a to w postaci długoterminowych kredytów — towarowych, a z czasem, lecz już w rozmiarach znacznie skromniejszych, i kredytów gotówkowych.

Wprawdzie wysokość oprocentowania kapitałów angielskich przedstawia się, jak na stosunki polskie, dość dogodnie, grupa jednak angielska czerpie z rozpiętości między stopą kredytową angielską, a polską bardzo pokaźne zyski.

I tak n. p. w r. 1928, przy kapitale akcyjnym jeszcze w wysokości 2,5 miljona zł., odsetki wypłacone sięgają w tym okresie rocznym — 947.922 zł. Nic dziwnego, że czysty zysk Twa w tym roku wynosi aż... 2.816 zł.

W miarę zbliżania się okresu zbierania plonów z siewu inwestycyjnego wzrasta zainteresowanie grupy angielskiej akcjami „Pruszkowa"

W r. 1929 Two przystępuje do podwyższenia kapitału akcyjnego, z dotychczasowych 2,500.000 zł. do 6,000.000 zł., uzasadniając je projektowanemi dalszemi, poważnemi inwestycjami i dążeniem do spłaty różnych zobowiązań, oprocentowanych powyżej 8% rocznie.

Na łamach n) pisma z dnia 14 lipca 1929 r. pojawia się zastrzeżenie:

„Istnieje obawa, iż przy obecnych stosunkach finansowych, akcjonarjusze polscy, którzy w dodatku od dziewięciu lat nie otrzymują dywidendy, nie będą w stanie, mimo wiary w pełną wartość akcji i w przyszłość „Pruszkowa", wykorzystać w pełni praw pierwszeństwa".

Jesteśmy przekonani, że akcjonarjusze polscy, z wyjątkiem pewnej silnej grupy polskiej, w nieznacznej zaledwie ilości skorzystali z praw pierwszeństwa, cenę bowiem emisyjną za akcję stuzłotową wyznaczono w wysokości 120 zł., gdy jej kurs na giełdzie, w głównej mierze z braku dywidend, był prawie o połowę niższy.

Na Nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu akcjonarjuszów w dniu 18.12 ub. r. występuje grupa angielska, reprezentująca już, po przeprowadzeniu trzeciej emisji, 65% kap. akc. z niezwykłym wnioskiem o... zmianę części akcji okazicielskich na akcje imienne, w prawach głosu uprzywilejowane.

Wniosek ten opiewa:

„1) Z dotychczasowych 60.000 akcji na okaziciela pakiet akcji w ilości 24.000 szt., począwszy od Nr. 36.000 do Nr. 60.000 włącznie zostanie zamieniony na akcje imienne, uprzywilejowane, każda z prawem do 5 głosów na Walnem Zgromadzeniu, przyczem zmiana ta zostanie dokonana w ten sposób, że egzemplarze akcji od Nr. 36.000 do Nr. 60.000 włącznie zostaną wycofane z obiegu, a wzamian zostaną wydane akcje imienne uprzywilejowane o tej samej numeracji;

2) Podział akcji imiennych uprzywilejowanych pomiędzy akcjonarjuszów zostanie dokonany w ten sposób, że **na każde dotychczas posiadane 5 akcji na okaziciela otrzyma akcjonarjusz 2 akcje imienne** uprzywilejowane, **na każde 4 lub 3 akcje na okaziciela — 1 akcję imienną** uprzywilejowaną, wzamian za które to akcje imienne uprzywilejowane oddaje taką samą ilość akcji na okaziciela na rzecz osoby, której akcje ze względu na posiadany numer zostały zamienione na akcje imienne uprzywilejowane i przeznaczone do podziału".

W punktach następnych wniosek zastrzega akcjonarjuszom prawo... łączenia swych akcji w grupy, a Zarządowi podział nierozebranych akcji uprzywilejowanych... **według swobodnego uznania!**

Z wnioskiem tym wiąże się art. 5 nowego statutu Twa: **„Przeniesienie własności akcji imiennych może się odbywać jedynie za zezwoleniem Zarządu Spółki, który w razie odmowy swej zgody winien w ciągu miesiąca wskazać innego nabywcę akcji".**

Do jakiego celu zmierza ten wniosek grupy angielskiej, reprezentującej już, po ostatniej emisji, aż 65% kap. akc., a więc bezwzględną większość?

Pewne światło rzuca nań art. 68 nowej ustawy akcyjnej:

„Uchwały walnego zgromadzenia zapadają większością oddanych głosów.

Uchwały w przedmiocie zmian statutu, emisji obligacyj, powiększenia lub obniżenia kapitału akcyjnego, połączenia spółek (fuzji), rozwiązania i likwidacji spółki, zbycia przedsiębiorstwa zapadają **większością przynajmniej trzech czwartych oddanych głosów.**

Statut może ustanowić uciążliwsze warunki powzięcia uchwał".

W obecnem ustosunkowaniu sił grupa angielska reprezentuje 65%, silna grupa polska — ponad 25%, a resztę rozproszeni akcjonarjusze polscy, z zasady na Walnych Zgrom. nieobecni.

Bez zgody grupy polskiej nie może grupa angielska przeprowadzić uchwał w zakresie przewidzianym w ust. 2 art. 68 ust. akcyjnej.

Wprowadzenie akcji, w prawach głosów uprzywilejowanych, biorąc pod uwagę, że akcjonarjusze polscy, drobni z zamiany nie skorzystają, bo ograniczałoby to ich swobodę w dysponowaniu akcjami, a zasadniczo zmniejszało ich wartość giełdową, nie dając wzamian nic, bo ilość ich głosów nie odgrywa roli, a dalej mniej korzystny stosunek zamiany, (5 akcji okaz. — 2 akcje uprzyw., 4 lub 3 akcje okaz. — 1 akcja uprzyw., 2 lub 1 akcja okaz. — 0 akc. uprzyw.), a wreszcie zastrzeżenie Zarządowi podziału akcji nierozebranych... według swobodnego uznania, **odda „Pruszków" w pełni na łaskę i niełaskę grupy angielskiej.**

Dzięki akcjom uprzywilejowanym w prawach głosów właściciele 24.000 akcji mieliby 120.000 głosów, a właściciele 36.000 akcji, **a więc reprezentujący 60% kapitału akcyjnego** — zaledwie 36.000 głosów.

Ostry atak na prawa nabyte!

Wniosek grupy angielskiej napotkał na silny opór grupy polskiej, rzeczowo i w pełni słusznie uzasadniającej swe stanowisko.

W czasie ożywionej dyskusji zainteresowanie wzbudziło **zakwestjonowanie głosów grupy angielskiej.**

Według poprzedzającej emisję uchwały Rady Twa, oraz zgodnej z nią treści ogłoszenia emisyjnego, akcje trzeciej emisji, których praw poboru akcjonarjusze nie wykorzystali, objęte być miały subskrypcją dodatkową, z zastrzeżeniem w niej udziału akcjonarjuszów, którzy w pierwszym terminie akcje już subskrybowali, a to w stosunku do posiadanych akcji trzeciej emisji.

Dodatkowej subskrypcji, jak to oświadczyli przedstawiciele grupy polskiej, nie ogłoszono, a akcje nierozebrane w pierwszym terminie przejęła grupa angielska.

W głosowaniu nad wnioskiem o wprowadzenie akcji uprzywilejowanych grupa angielska oddała 3.918 głosów, a grupa polska 1.555 głosów.

Wniesiono sprzeciw.

Wysoce niezwykłe wystąpienie grupy angielskiej, zmierzającej w drodze papierowego posunięcia do zawładnięcia w całej pełni „Pruszkowem", atak jej na prawa nabyte akcjonarjuszów polskich, którzy dali podwaliny obecnego „Pruszkowa", a w okresie dziewięciu lat nie otrzymali najmniejszej choćby dywidendy od zainwestowanych kapitałów, podczas gdy grupa angielska poważne już sumy wydobyła z „Pruszkowa", obala zaufanie do niej akcjonarjuszów polskich.

Wierzymy, że akcję grupy polskiej uwieńczy pełne powodzenie, że wzniesiony sprzeciw będzie uwzględniony i że niezaistnieje precedens wysoce niebezpieczny.

„On dit" ...o wielkich wpływach...

S. A. „HERZFELD I VICTORIUS" W GRUDZIĄDZU

W okresie 1929/30 r., znamiennym stale się potęgującą silną depresją gospodarczą, zachwianiem się równowagi między wytwórczością a zbytem, brakiem środków obrotowych i drożyzną pieniądza, gdy pod wpływem ujawniającego się, już zupełnie zdecydowanego, kryzysu ogólno - światowego, depresja w kraju przybrała pod koniec 1929 r. niezwykle ostre zarysy. Niepomyślne położenie rolnictwa, zastój w ruchu budowlanym, ograniczenie działalności inwestycyjnej władz, samorządów, instytucyj i osób prywatnych wywarły ujemny wpływ na wytwórczość zakładów Twa.

W drugiem półroczu okresu 1929/30 r., wobec nagromadzenia się znacznych zapasów wyrobów u kupców, w wytwórniach i zaniku zbytu, ograniczono ruch zakładów Twa, zmniejszając załogę robotniczą i ilość dni pracy w tygodniu.

Wytwórczość zmniejszyła się o 15%, w stosunku do okresu poprzedniego, a zbyt ilościowo o 9%.

Wpływy ze zbytu wytwórczości, pod wpływem dość pomyślnej konjunktury w półroczu pierwszem utrzymały się na poziomie poprzednim.

W zakresie wywozu zdołano, mimo niekorzystnych zmian na terenie rumuńskim i finladzkim, dzięki nadzwyczajnym wysiłkom, przedsięwziętym na innych terenach, utrzymać się mniejwięcej na poziomie okresu poprzedniego.

Położenie finansowe Twa wymagało, z czasowemi krótkotrwałemi odchyleniami, silniejszej akcji, zwłaszcza w chwilach nagłego zaniku popytu i wynikającego stąd osłabienia wypłacalności odbiorców.

Dzięki szybkiemu przystosowaniu się do ogólnych, niesprzyjających warunków pracy, poważnym oszczędnościom i zwiększonej wydajności ogółu pracowników, zdołano okres 1929/30 r. zamknąć z wynikiem dodatnim.

Czysty zysk wyniósł 624.210 zł.

Wyznaczono dywidendę w wysokości 8%.

Radę Twa stanowią pp.: Seweryn Samulski, prezes, inż. Antoni Słaboszewicz, wiceprezes, Claude Aulagnon, Adolf Legis, Maciej Rogowski i Fr. Rynarzewski.

W skład Zarządu wchodzą pp.: inż. Lucjan Kołudzki i inż. Zbigniew Jagodziński.

ZAKŁADY HOHENLOHEGO, S. A. W WEŁNOWCU

Wielkie zainteresowanie budzi wyznaczona na dzień 15 kwietnia b. r. rozprawa sądowa, której wstępem była skarga zaczepna, wniesiona przez pełnomocników dwu akcjonarjuszów T-wa, reprezentujących 10% kap. akc.

W skardze zaczepnej powodowie zaczepiają uchwały Walnego Zebrania akcjonarjuszów z dnia 30 września 1929 r., a to: 1) uchwałę aby przejść do porządku dziennego nad wnioskiem powodów o odroczenie obrad, 2) uchwałę zatwierdzającą bilans, 3) uchwałę w przedmiocie podziału zysków, 4) uchwałę o udzieleniu absolutorjum zarządowi i radzie nadzorczej.

W charakterze pozwanej występuje S. A. Zakł. Hohenlohego w Wełnowcu, zastąpiona przez Zarząd i Radę Nadzorczą Spółki, w pełnych składach.

Wartość przedmiotu sporu ocenili powodowie na 100.000 zł.

POLSKI BANK PRZEMYSŁOWY, S. A.

W bezstronnej ocenie działalności grupy francuskiej na terenie Polskiego Banku Przemysłowego, wystąpiliśmy na łamach n/pisma z dnia 24 czerwca ub. r., na długo jeszcze przed znanym krachem grupy Devildera, z zastrzeżeniami:

„W działalności Banku w roku ubiegłym nie dostrzegamy nadal realizacji przyrzeczeń, jakich nie szczędziła grupa francuska, przejmując, w drodze nowej emisji, czterdzieści procent pełnej ilości akcyj i wchodząc do władz Banku, który **w okresie, gdy był polskim nietylko de nomine, ale i de facto, tak chlubnie zapisał się w dziejach rozwoju przemysłu polskiego.**

Nic nam o tem nie mówi również i bilans roczny, wysoce oryginalny — w połączeniach pozycji.

Wkłady terminowe i à vista, wkłady na rachunkach bieżących i sumy banków krajowych i zagranicznych, przedstawiono w jednej pozycji: rachunki bieżące kredytowe — 40.289.358 zł.

Pod tym samym znakiem utworzono na rachunku strat i zysków, w przychodzie, pozycję: odsetki i różne zyski (!) — 5.518.550 zł.

Nie wiemy, jaką sumę w pozycji tej stanowią wpłaty wierzytelności wątpliwych, uznanych za takie w okresie uzdrawiania Banku, pod wpływem czego zmniejszono kapitał akcyjny, tworząc specjalną rezerwę w wysokości trzech miljonów złotych.

Czysty zysk okresu ubiegłego wyniósł, **po odpisaniu wierzytelności wątpliwych w sumie 912.236 zł. — 423.788 zł.".**

Gdy w krótkim okresie czasu, bo od dnia uchwały w dniu 10 lutego ub. r. po dzień 28 kwietnia (!) tegoż roku przeprowadzono emisję nowych akcyj na sumę sześciu miljonów zł., w okresie dla akcjonarjuszów polskich tak finansowo ciężkim, grupa francuska zawładnęła w całej pełni ongiś polskim bankiem.

W marcu b. r., w dalszem następstwie załamania się, na terenie francuskim, spekulacyjnej grupy Devildera, Polski Bank Przemysłowy wpada w poważne trudności, wnosi prośbę **o odroczenie wypłat** na trzy miesiące.

Na łamach dobrze zazwyczaj poinformowanego „I. K. C." pojawia się sensacyjna wiadomość:

„Po upadku Devildera upadek Polskiego Banku Przemysłowego był nieuchronny. O banku tym wiedziano, że francuska grupa spekulacyjna systematycznie go niszczy, wyciągając z niego soki żywotne, t. j. wydobywając z jego portfelu najcenniejsze pakiety walorów".

Jeśli wiadomość ta zgodna jest z prawdą, to stajemy wobec niezwykłego faktu, że jednostki, reprezentujące polski stan posiadania nie stanęły na wysokości zadania.

Nie wiemy dlaczego do tej pory nie odbyło się jeszcze doroczne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów Banku, które zazwyczaj odbywało się w marcu.

Podobno przeszkodę stanowi niemożność wylegitymowania się grupy francuskiej z posiadanych akcyj, które obecnie znalazły się w aktach Banku Francji.

Czy doroczne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów Polskiego Banku Przemysłowego odbędzie się przed dniem 27 czerwca b. r., dniem upływu Nadzoru Sądowego, czy później, nie wpłynie to na stanowisko akcjonarjuszów polskich, którzy domagać się będą zdania sprawy z działalności władz Banku i włodarzenia powierzonem im mieniem.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW BANKU CUKROWNICTWA SPÓŁKI AKCYJNEJ W POZNANIU

odbędzie się we czwartek, dnia 7-go maja 1931 roku, o godzinie 4-ej po południu w Poznaniu, w gmachu własnym przy ulicy Sew. Mielżyńskiego Nr. 7.

Porządek obrad:

1) Zagajenie.
2) Sprawozdanie Zarządu o stanie majątkowym Spółki i wynikach roku obrachunkowego 1930.
3) Przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dzień 31 grudnia 1930 r.
4) Odczytanie sprawozdania Tow. Rew. „Powiernik" z odbytej rewizji.
5) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych.
6) Uchwała, dotycząca zatwierdzenia bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1930, oraz podziału zysków.
7) Uchwała, dotycząca udzielenia pokwitowania członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.
8) Ustalenia wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej na rok 1930 w myśl § 15 statutu.
9) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących.
10) Uchwała co do innych ogłoszonych przedmiotów obrad podanych na piśmie Zarządowi w terminie przepisanym ustawami.

Do udziału w Wanem Zgromadzeniu zaprasza się wszystkich akcjonarjuszów. Prawo uczestniczenia mają ci akcjonarjusze, którzy złożą akcje Banku Cukrownictwa wartości nominalnej conajmniej zł. 100.—a o ile tychże dotychczas nie otrzymali, odpowiednie noty ugodowe lub kwity depozytowe Banku Cukrownictwa najpóźniej dnia 30 kwietnia r. b. do godz. 2-ej po południu w Centrali Banku w Poznaniu lub w Oddziałach Banku Cukrownictwa w Warszawie i we Lwowie lub też u polskiego notarjusza, który poświadczyć winien, iż akcje złożone zostały u niego na przechowanie aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia. W zaświadczeniach winne być wymienione numery akcji.

Poznań, dnia 30 marca 1931 r.

Zarząd:
(—) *Brzeski*, (—) *Demby*, (—) *Hebda*, (—) *Mikulski*.

WYPŁATA DYWIDENDY

Mirkowska Fabr. Papieru, S. A.

Wypłata dywidendy za II półr. 1930 r., w wysokości 10% w stosunku rocznym, t. j. zł. 7.50 od każdej akcji, wart. nom. 150.— zł., wzamian za kupon za r. 1930/31.

Polski Akc. Bank Komercyjny. Warszawa, Aleje Jerozolimskie 36.

Bank Dyskontowy Warszawski, S. A.

Wypłata dyw. za rok 1930, w stos. 10%, t. j. zł. 10.— od akcji.

Centrala Banku w Warszawie i Oddziały we Lwowie, Łodzi, Krakowie i Drohobyczu.

Tow. Akc. Cukrowni „Ostrowite".

Wypłata dyw. za r. 1929/30 (kupon Nr. 4) w wysokości 4% od akcji stuzłotowej.

Bank Cukrownictwa, S. A. w P., Oddz. w Warszawie.

WYMIANA AKCJI

Tow. Zakładów Żyrardowskich, S. A.

Wymiana dotychczasowych akcji Twa, rublowych i markowych, na akcje stuzłotowe.

Wartość nom. obecnych akcji, rublowych i markowych, określono na 20 zł. Nowe akcje wydawane przeto będą w stosunku jednej akcji stuzłotowej wzamian za pięć dawnych akcji, bez jakiejkolwiek dopłaty.

Biuro Zarządu Twa, Warszawa, ul. Traugutta 8, w godz. od 10—12.

Mirkowska Fabr. Papieru, S. A.

Wymiana starych akcji na nowe, zgodnie z uchwałą Waln. Zebr. z dnia 2 paźdź. 1930 r.

Polski Akc. Bank Komercyjny. Warszawa, Aleje Jerozolimskie 36.

Bank Przemysłowców Polskich

Sp. Akc.

Warszawa, ul. Zgoda Nr. 7

(gmach własny)

Biura Banku przeniesione zostały do nowocześnie urządzonego lokalu na parterze tegoż gmachu w dniu 21 marca b. r.

Załatwia wszelkie operacje w zakres bankowości wchodzące.

Wileński Prywatny Bank Handlowy, S.A.

Bilans na 31 grudnia 1930 r.

AKTYWA:

	zł. gr.	zł. gr.
Kasa i sumy do dyspozycji:		
a) gotowizna w kasie	455.188.20	
b) pozostałośc w Banku Polskim, P. K. O. i B-ku Gosp. Kraj.	328.957.76	784.145.96
Waluty zagraniczne		354.717.33
Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państwowe	763.—	
b) papiery hipoteczne	594.599.59	
c) akcje	48.239.28	643.601.87
Papiery wart. ustaw. kap. zapas.		46.843.44
Udziały i akcje w przeds. konsorc.		75.000.—
Banki krajowe		77.263.64
Banki zagraniczne:		291.578.30
Weksle zdyskontowane		4.177.338.62
Weksle protestowane		64.621.66
Rachunki bieżące (Salda debetowe otwartego kredytu):		
a) zabezpieczone	4.623.392.16	
b) niezabezpieczone	426 831.97	5.050.224.13
Pożyczki terminowe		179.725.32
Ruchomości		86.704.41
Nieruchomości		633.000.—
Różne rachunki		162.367.97
Koszty handl. roku przyszłego 1931		22.360.49
Suma bilansowa		12.649.493.14
Udzielone gwarancje		241.535.—
Inkaso		2.330.993.09
Razem		15.222.021.23

PASYWA:

	zł. gr.	zł. gr.
Kapitały własne:		
a) zakładowy	2.500.000.—	
b) zapasowy	92.976.52	2.592.976.52
Wkłady:		
a) terminowe	4.884.261.87	
b) à vista	2.265.759.30	7.150.021.17
Rachunki bieżące (Salda kredytowe otwartego kredytu):		193.706.83
Zobowiązania inkasowe		16.993.71
Redyskonto weksli		1.409.839.24
Banki krajowe		379.808.91
Banki zagraniczne		15 488.23
Różne rachunki		571 928.18
Procenty i prowizje roku przyszłego 1931		38.677.12
Straty i zyski		280.053.23
Suma bilansowa		12.649.493.14
Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancji		241.535.—
Różni za inkaso		2.330.993.09
Razem		15.222.021.23

Bilans surowy
ZJEDNOCZONEGO BANKU ZIEMIAŃSKIEGO, S. A.
po dzień 31 grudnia 1930 r.

STAN CZYNNY:

	zł. gr.	zł. gr.
Sumy do dyspozycji:		
w Kasie, Banku Polskim, P. K. O. i B-ku Gospodarstwa Krajowego	4.572.066.21	
w walutach zagranicznych	807.702.51	5.379.768.72
Papiery wartościowe własne		6.608.340.40
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych		821.597.09
Pap. wartośc. ustawowego kapitału zapasowego		135.449.99
Banki krajowe		16.563.712.90
Banki Zagraniczne		228.699.32
Weksle zdyskontowane		29.661.704.35
Weksle protestowane		265.833.—
Rachunki bieżące (salda debetowe)		16.565.358.21
Pożyczki terminowe		225.986.74
Nieruchomości		2.368.474.41
Różne rachunki		780.028.69
Koszty, różnice kursowe i t. p.		1.790.186.78
Oddziały		10.901.335.48
Długoterminowe poż. hipoteczne		98.422.47
Suma bilansowa		92.394.898.75
Udzielone gwarancje:		
a) listy	4.616.828.39	
b) żyra	339.837.13	4.956.665.52
Inkaso		8.878.875.01
Razem		106.230.439.28

STAN BIERNY:

	zł. gr.	zł. gr.
Kapitały własne:		
a) zakładowy	10.000.000.—	
b) zapasowy	270.899.98	10.270.899.98
Wkłady		32.777.867.37
Rachunki bieżące (salda kredytowe)		8.501.960.08
Zobowiązania inkasowe		325.827.62
Zastaw walorów własnych		4.140.000.—
Redyskonto weksli		20.606.777.34
Banki krajowe		1.754.126.14
Banki zagraniczne		—
Wierzyciele hipoteczni		9.452.13
Różne rachunki		1.561.061.84
Procenty, prowizje i różne zyski		1.918.775.06
Oddziały		10.429.728.72
Listy zastawne (obligacje)		98.422.47
Suma bilansowa		92.394.898.75
Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancji:		
a) listy	4.616.828.39	
b) żyra	339.837.13	4.956.665.52
Różni za inkaso		8.878.875.01
Razem		106.230.439.28

Szef księgowości: *K. VELTZE* Wice-dyrektor. *E. HUPERT, Naczelny Dyrektor* *ST. RATYŃSKI, Dyrektor.*

ZARZĄD WARSZAWSKIEGO TOWARZYSTWA KOPALŃ WĘGLA I ZAKŁADÓW HUTNICZYCH S. A.

zawiadamia pp. Akcjonarjuszów, że w dniu 30 kwietnia r. b., o godz. 11-ej rano, odbędzie się w lokalu Zarządu Towarzystwa przy ul. Jasnej 1, 61-sze Zwyczajne Walnego Zgromadzenie Akcjonarjuszów z porządkiem dziennym następującym:

1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu za rok 1930, a także bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1930;
2. Zatwierdzenie wniosku Zarządu w sprawie przeznaczenia nadwyżki za rok operacyjny 1930;
3. Wniosek Zarządu o zwolnienie go z przedstawienia budżetu i planu działań na rok 1931;
4. Sprawozdanie Zarządu w przedmiocie nowego statutu Spółki, uzgodnionego z prawem o Spółkach Akcyjnych, i zawiadomienie o ustąpieniu dotychczasowego Zarządu;
5. Ustalenie liczby członków nowego Zarządu oraz ich wybór;
6. Ustalenie liczby członków Rady oraz ich wybór;
7. Ustalenia wynagrodzenia ustępującego Zarządu za okres pierwszych czterech miesięcy r. 1931.
8. Ustalenie wynagrodzenia Rady;
9. Wolne wnioski.

Właściciele akcyj imiennych mają prawo uczestniczenia w Zgromadzeniu Walnem, jeżeli najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia zostali zapisani do księgi akcyjnej, zaś właściciele akcyj na okaziciela, jeżeli na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli swe akcje w biurze Spółki. Zamiast akcyj mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj w instytucji kredytowej krajowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwoli Ministerstwo Skarbu. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcyj i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu, Sp. Akc.

Bilans na dzień 31 grudnia 1930 r,

STAN CZYNNY:

	zł. gr.	zł. gr.
Grunty	763.301.36	
Budynki fabryczne i nieruchomości w Warszawie i Łodzi	12.136.219.80	12.899.521.16
Maszyny i aparaty		17.798.781.85
Ruchomości i inwentarz żywy		23.453.97
Gotowizna w kasach i bankach		13.046.871.40
Weksle		2.706.264.61
Papiery wartościowe		1.144.805.50
Akcje własne		3.532.569.48
Dłużnicy:		
odbiorcy	8.415.611.06	
dostawcy	171.424.06	
różni	661.374.65	9.248.409.77
Zapasy surowców i materjałów pomocn.		2.000.984.01
Zapasy jedwabiu		8.488.305.50
Różne depozyty		263.529.07
		71.153.496.32

STAN BIERNY:

	zł. gr.	zł. gr.
Kapitał zakładowy	42.900.000.—	
„ zapasowy	7.147.925.40	
„ amortyzacyjny	11.323.299.65	
Rezerwa specjalna	587.679.56	61.958.904.61
Kasa przezorności i fundusz pomocy pracowników		1.009.500.—
Wierzyciele:		
odbiorcy	113.415.13	
dostawcy	1.141.552.15	
różni	3.118.905.50	4.373.872.78
Niewypłacona dywidenda		48.838.51
Depozyty różnych		263.529.07
Zysk		3.498.851.35
		71.153.496.32

BILANS

Spółki Akcyjnej Fabryk Metalowych pod firmą

Norblin, B-cia Buch i T. Werner w Warszawie

z dniem 30 czerwca 1930 r.

STAN CZYNNY:

	zł. gr.	zł. gr.
Gotówka:		
a) w kasach Spółki	16.626.15	
b) w bankach	198.756.92	
c) pieniądze zagraniczne w kasie i bankach	40.748.54	256.131.61
Papiery wartościowe		147.286.69
Zaliczenia i weksle	4.940.432.82	
Weksle i dokumenty oddane do inkasa	73.703.11	5.014.135.93
Zapasy materjałów surowych, materjałów w robocie i wyrobów półgotowych		3.782.112.45
Wyroby gotowe		458.165.68
Dłużnicy:		
odbiorcy, dostawcy i różni dłużnicy		3.211.841.68
Ruchomości sklepowe	47.925.67	
Ruchomości wystawowe	47.938.66	
Ruchomości biurowe	74.545.21	
Ruchomości narzędzia, przyrządy oraz naczynia fabryczne	416.056.39	
Środki komunikacyjne	277.638.55	864.104.48
Maszyny i urządzenia techniczne		12.500.750.90
Nieruchomości:		
a) plac fabr. w Warszawie 65.001 łok. kw.	1.677.025.80	
b) zabudowania fabr.	6.406.053.93	
c) grunta w Głownie	368.054.—	
d) nieruch. w Moskwie	1.—	8.451.134.73
Różni za kaucje		363.241.76
Depozyty:		
Rady Zarz., Kasy Emerytalnej Pracown. S. A. Norblin, B-cia Buch i T. Werner i różnych		425.000.01
Koszty handlowe, poniesione w r. 1929-30 na r-k r. 1930-31		86.114.21
Wątpliwi dłużnicy		57.448.90
Fundusz złożony w banku na wykup 5% obligacji r. 1900		25.456.79
Reklamowane podatki		295.772.38
		35.938.698.20

STAN BIERNY:

				zł. gr.	zł. gr.
Kapitał akcyjny					7.500.000.—
Kapitał zapasowy					1.752.451.04
Kapitał amortyzacyjny					5.153.293.78
Kapitał specjalny				341.957.02	
Fundusz wyrównawczy				166.705.95	508.662.97
5% obligacje r. 1900					15.580.95
Niepodniesione dywidendy					23.651.07
Fundusze Uczestników Kasy Emerytalnej Sp. Akc. Norblin, B-cia Buch i T. Werner					48.395.56
Wierzyciele:					
odbiorcy, dostawcy i różni wierzyciele					9.216.475.—
Długoterm. poż. $ 500.000.—					4.440.000.—
Kaucje					359.950.—
Depozyty:					
Rady Zarz., Kasy Emer. Prac. Sp. Akc. Norblin, B-cia Buch i T. Werner i różnych					425.000.01
Dług hipoteczny na walcowni „Głowno"			zł. w złocie 853.333.—	1.445.068.09	
Zaliczka na kupno walcowni „Głowno" zł.	50.000.—	zł. w złocie 50.000.—			
Spłacono w okresie sprawozdawczym r. 1926/27	363.923.55	209.701.—			
Spłacono w okresie sprawozdawczym r. 1927/28	182.097.50	100.000.—			
Spłacono w okresie sprawozdawczym r. 1928/29	172.000.—	100.000.—			
Spłacono w okresie sprawozdawczym r. 1929/30	159.960.—	93.000.—	552.701.—	927.981.05	
Dług hipoteczny na Walcowni „Głowno" w dn. 30.VI. 1930 r. wynosi			300.632.—		517.087.04
Dokumenty oddane do inkasa					59.771.15
Redyskonto					4.495.171.—
Koszty handlowe r. 1929/30 do spełnienia w r. 1930/31					163.986.56
Rezerwa na wątpl. dłużników					151.296.19
Podatki w reklamacji					295.772.38
Różnica:					
Pozostałość z r. 1928/29				24.271.99	
Za r. 1929/30				787.881.51	812.153.50
					35.938.698.20

Rachunek strat i zysków za rok 1929/30

Winien

	zł. gr.	zł. gr.
Odpisano na stratę z r-ku dłużników	69.548.65	
Podatek dochodowy od n/Spółki	90.131.25	159.679.90
Różnica:		
pozostałość z r. 1928/29	24.271.99	
różnica za r. 1929/30	787.881.51	812.153.50
		971.833.40

Ma

	zł. gr.	zł. gr.
Pozostałość z zysków za rok 1928/29	24.271.99	
Wpływ należności wątpliwych odpisanych w latach ubiegłych	7.573.69	
Różnica kursowa na papierach wartościowych	55.55	
Różnica na sprzedaży: (patrz r-k przychodów i rozchodów)	939.932.17	971.833.40
		971.833.40

Naczelny redaktor i wydawca: TADEUSZ KURASIEWICZ. REDAKCJA I ADMINISTRACJA **WARSZAWA, ul. Krasińskiego 5**

Sp. Akc. Zakładów Graficznych „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12.